

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/289/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6111221508
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6111221508.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Márie Podhorovej, a členov senátu JUDr. Petra Priehodu a Mgr. Emy Novodomcovej v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s.r.o., Údernícka 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Údernícka 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporcovi D. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XX, B. B., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpeného advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Nám. SNP 7, Stropkov, o zaplatenie 742,27 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa a vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 9C/44/2012-61 zo dňa 16. 05. 2012, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e.

Navrhovateľ a vedľajší účastník nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľa zamietol po vznesení námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka na strane odporcu; zároveň rozhodol, že navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznáva. Úspešnému vedľajšiemu účastníkovi súd priznal náhradu trov konania v sume 55,20 €.

Proti predmetnému rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ aj vedľajší účastník.

Navrhovateľ v odvolaní namieta účinnosť uplatnenej námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka z dôvodu, že vedľajší účastník nemôže uznať nárok navrhovateľa, nemôže uzavrieť zmier a nemôže sám vzniesť námietku premlčania, pretože nejde o úkon procesný, ale o úkon podľa hmotného práva. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 100 ods. 1 OZ z ktorého vyplýva, že námietku premlčania môže účinne podať len dlžník, tzn. na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom treba nazerať ako na neúčinne uplatnenú. Vzhľadom na uvedené má odvolateľ za to, že súd na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom nemal prihliadať, nakoľko ju uplatnila neoprávnená osoba. Pri výroku o trovách konania navrhovateľ zastáva názor, že v danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. S ohľadom na uvedené nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Navrhovateľ nevidí účelnosť a dôvodnosť priznania trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi z dôvodu, že v danom prípade sa súd vzhľadom na uvedené skutočnosti nemal vôbec zaoberať námietkou premlčania vznesenou vedľajším účastníkom, a teda účasť vedľajšieho

účastníka v konaní bola nadbytočná a neúčelná. Navrhovateľ zároveň spochybnil nutnosť a účelnosť vynaloženia trov právneho zastúpenia vedľajším účastníkom, nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu. Právne zastúpenie vedľajšieho účastníka v danom prípade je nadbytočné, neehospodárne, keďže Združenie sa samo prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa aj v rámci súdneho konania, dokonca podľa svojej webovej stránky podáva návrh na začatie konania bez potreby právneho zastúpenia. Priznanie trov konania za úkony právnej služby predstavujú podľa navrhovateľa len umelé navyšovanie trov konania a nákladov spojených s konaním a na túto skutočnosť by mal súd prihliadnuť a reflektovať použitím ust. § 150 O.s.p.. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok preskúmal a v zmysle ust. § 220 O.s.p. ho zmenil tak, že vyhovie odvolaniu navrhovateľa, príp. vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy konania a právneho zastúpenia, pričom trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní pozostávajú z jedného úkonu právnej služby vo výške 61,74 € s DPH a režijného paušálu k právnomu úkonu vo výške 9,16 € s DPH, spolu 70,90 €.

Vedľajší účastník v odvolaní namietal nepriznanie trov v plnej ním uplatnenej výške. Uviedol, že v predmetnej veci sú uplatňované nároky proti spotrebiteľovi, teda je potrebné použiť normy spotrebiteľského práva aj výkladové pravidlá ich aplikácie. Nepriznanie trov konania prípadne moderačné právo súdu znížiť trovy konania sú podľa § 150 ods. 1 formulované ako právo súdu, nie ako jeho povinnosť. Uviedol, že ak by nevzniesol námietku premlčania, teda právne účinnú procesnú obranu proti žalobe, neinformovaný spotrebiteľ by v konaní nebol úspešný. Podľa názoru vedľajšieho účastníka v spotrebiteľských veciach ustanovenia § 150 ods. 1 a § 150 ods. 2 O.s.p. nie je možné aplikovať za predpokladu, že dodávateľ si uplatňoval nárok z neprijateľnej zmluvnej podmienky, nárok po použití nekalej obchodnej praktiky, prípadne nárok premlčaný a spotrebiteľ bol v konaní úspešný. K stanovenej výške tarifnej hodnoty uviedol, že má za potrebné pre jednotnosť uviesť, že právne zastupovanie a poskytovanie právnej služby začalo úkonom prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, dňa 02. 01. 2012 a začalo nielen o istinu, ale aj o úroky z omeškania a tento predmet konania definuje výšku peňažného plnenia, ktorého sa právna služba týka, pri začatí poskytovania právnej služby. Toto peňažné plnenie, vo výške existujúcej pri začatí poskytovania právnej služby, predstavuje tarifnú hodnotu z ktorej je potrebné vypočítať tarifnú odmenu, podľa § 10 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z.z.. Neexistuje žiaden právny dôvod, aby istina mala mať na účely advokátskych trov iný právny režim ako príslušenstvo - úroky z omeškania, nakoľko takéto rozdielne posudzovanie ich právneho režimu žiadne ustanovenie vyhlášky neumožňuje. Na podporu názoru, že tarifnou hodnotou je nielen istina ale aj úroky z omeškania vedľajší účastník poukázal na jednotnú prax súdov pri aplikácii § 142 ods. 1 O.s.p., keď pri skúmaní záverov o plnom úspechu vo veci sa vyžaduje plný úspech aj v otázke príslušenstva uplatneného nároku, ináč možno uvažovať len o aplikácii § 142 ods. 2 O.s.p.. Nezriedka sú sumy príslušenstva pohľadávky pomerne vysoké a často dosahujú aj výšku istiny, alebo ju prevyšujú. Vedľajší účastník rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti považoval za nesprávne a preto navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok o trovách konania tak, že vedľajší účastník má právo na plnú náhradu trov konania vo výške 165,70 € a zároveň si vyčísliť trovy odvolacieho konania v celkovej výške 46,01 €.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka uviedol, že sa pridrižiava podaného odvolania, lebo v prípade vedľajšieho účastníka nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Zastáva názor, že Združenie vstúpilo do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu, ktorý však odporcu v konaní nezastupuje. Poukazuje na to, že žiadne z ustanovení Charty základných práv EÚ, či rozhodnutí Súdneho dvora EÚ nepoukazuje na to, že by sa Združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. Uviedol, že v danom prípade nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu, a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia. Navrhovateľ je názoru, že konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a neehospodárnosti konania, a na túto skutočnosť by mal súd prihliadať a reflektovať použitím § 150 O.s.p. a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať.

Z vyjadrenia vedľajšieho účastníka k odvolaniu navrhovateľa vyplýva, že nesúhlasí s argumentáciou navrhovateľa, že vedľajší účastník v konaní nemôže účinne vzniesť námietku premlčania. Tento svoj názor podporil aj judikatúrou - poukazom na Rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 19. 02. 2009, sp. zn. 25 Cdo 539/2008 a Rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo 07. 07. 2005, sp. zn. 21 Cdo/2313/2004, z ktorých vyplýva, že vedľajší účastník je v konaní zásadne oprávnený na všetky úkony (s výnimkou dispozície s konaním a s jeho predmetom), na ktoré je oprávnený hlavný účastník a tieto úkony robí práve v prospech (a s účinkami pre) hlavného účastníka, ktorého v spore podporuje. Uviedol, že čo sa týka iných námietok v konaní pred súdom, ktoré sú hmotnoprávneho charakteru (vychádzajú z hmotného práva), tie vedľajší účastník nepochybne je oprávnený v rámci obrany vznášať. S ohľadom na uvedené má za to, že ak môže vznášať v rámci obrany v konaní v prospech účastníka, na ktorého strane vystupuje, iné námietky hmotnoprávneho charakteru, niet dôvodu v prípade vedľajšieho účastníka nepripustiť za rovnakých okolností možnosť vznesenia námietky premlčania. Na to, aby v hmotnom práve upravené premlčanie práva vyvolalo predvídané právne následky v sfére hmotnoprávneho vzťahu, je nevyhnuté, aby premlčanie bolo uplatnené v konaní pred súdom. K trovám vedľajšieho účastníka uviedol, že môže preukázať, že v množstve súdnych sporov pôsobil už jeho vstup do konania pre navrhovateľa odradzujúco v tom zmysle, že uvedomujúc si neopodstatnenosť uplatňovaného nároku vzal svoj návrh na začatie konania späť a konanie žiadal zastaviť. Ukazuje sa, že samotný vstup do konania Združenia ako vedľajšieho účastníka na strane spotrebiteľa je dostatočne účinným prostriedkom zabrániť dodávateľom porušovať spotrebiteľské práva. Uviedol, že právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti. Ak by nemajetnému Združeniu bolo odmietnuté právo na náhradu trov konania, de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov Združením na súdoch. V predmetnej právnej veci sú uplatňované nároky proti spotrebiteľovi, teda je nutné použiť normy spotrebiteľského práva aj výkladové pravidlá ich aplikácie. S poukazom na uvedené je argumentácia navrhovateľa v jeho odvolaní nenáležitá, preto vedľajší účastník navrhuje rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Zároveň si uplatnil aj náhradu trov odvolacieho konania v celkovej výške 82,85 €.

Krajský súd ako súd odvolací v medziach daných odvolaniami vec preskúmal podľa ustanovenie § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

Podľa ust. § 219 ods. 2 O.s.p. platí, že ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je správne. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s argumentami vedľajšieho účastníka uvedenými v jeho vyjadrení k odvolaniu. V podrobnostiach preto naň poukazuje stotožniac sa s jeho právnymi závermi.

Odvolací súd poukazuje na ust. § 93 ods. 2 O.s.p., ktorý zaviedol novú skupinu subjektov, ktoré môžu vystupovať ako vedľajší účastník v konaní. Pri tejto druhej skupine ide o iné posudzovanie kritérií na vedľajšie účastníctvo ako pri prvej skupine vedľajšieho účastníctva. Kým pri prvej skupine musí ísť o hmotnoprávny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania, v druhej skupine legitímáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania dáva samotný zákon č. 250/2007 Z. z.. Z ust. § 93 ods. 2 O.s.p. nepochybne vyplýva, že sa konania môže zúčastniť či už popri navrhovateľovi alebo odporcovi ako vedľajší účastník aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ust. § 93 ods. 3 O.s.p. do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

V danej veci vedľajší účastník do konania vstúpil z vlastného podnetu, a to písomným oznámením o vstupe vedľajšieho účastníka, Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 778.

Podľa § 93 ods. 4 O.s.p. v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností. Z uvedeného vyplýva, že akýkoľvek úkon v konaní vedľajší účastník vykoná, nesmie byť v rozpore so záujmami hlavného účastníka, na ktorého procesnej strane vystupuje.

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkom súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie zákonných ustanovení procesných predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Všeobecný súd je preto povinný vykladať a používať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.).

Premlčanie je subjektívnym oprávnením dlžníka, aby mohol po uplynutí určitej doby (premlčacej doby) vzniesť proti uplatneniu práva námietku premlčania. Námietka premlčania práva je námietkou právnu, pričom zo žiadneho ustanovenia ani hmotného ani procesného práva nevyplýva, že by dlžník musel uplatniť námietku premlčania v určitom štádiu konania. Z povahy námietky premlčania vymedzenej hmotným právom (§ 100 ods. 1 OZ) vyplýva, že ju môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci. Dôvodné vznesenie námietky premlčania má za dôsledok, že súd nemôže uplatnené premlčané právo veriteľovi priznať a v takom prípade žalobu zamietne.

Z citovaných ustanovení jednoznačne vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník na strane odporcu - spotrebiteľa, pričom nemusí preukazovať „právny záujem na jeho výsledku“, pretože možnosť, aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane odporcu - spotrebiteľa mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v ust. § 93 ods. 2 O.s.p.. Vedľajší účastník v tomto súdnom konaní vystupuje ako pomocník účastníka konania a jeho úkony, pokiaľ je aj účastník nečinný sú účinné tak, ako keby ich vykonal samotný účastník. V odvolaní navrhovateľ namietať len legitimitu vedľajšieho účastníka vzniesť námietku premlčania návrhom uplatnenej peňažnej pohľadávky.

Okresný súd v danej veci nepochybil, keď na námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom z úradnej povinnosti prihliadol. Vedľajšiemu účastníkovi, ktorý v sporovom konaní vystupoval na ochranu práv odporcu ako spotrebiteľa, z tohto jeho postavenia nesporne vyplynulo aj právo dovoliť sa premlčania žalovanej pohľadávky. Z týchto dôvodov odvoláciu námietku navrhovateľa krajský súd nepovažoval za dôvodnú a rozsudok okresného súdu vo veci samej, ktorým návrh zamietol, z jeho vecne správnych dôvodov potvrdil.

Ak ust. § 93 ods. 4 O.s.p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť záver, že vedľajší účastník má rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník, jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom a samozrejme má aj právo na náhradu trov konania, medzi ktoré podľa ust. § 137 ods. 1 O.s.p. patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania, teda i náhrada trov právneho zastúpenia len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

Odvolací súd sa stotožňuje s obranou vedľajšieho účastníka o jeho práve dať sa zastúpiť v súdnom konaní advokátom. Z tohto dôvodu za účelne vynaložené trovy konania treba považovať aj trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka v súdnom konaní. Pokiaľ ide o uplatňované trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka, bolo povinnosťou súdu skúmať účelnosť vynaložených trov konania. Odvolací súd rozsudok okresného súdu považuje za vecne správny aj v časti, ktorou bolo rozhodnuté

o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka. Právo účastníka na zastúpenie advokátom a právo na náhradu trov konania s tým spojených, sú síce práva, ktoré spolu úzko súvisia, avšak nie sú nerozlučne spojené. Merítkom účelnosti uvedeným v § 142 ods. 1 O.s.p. je preto nevyhnutné vyhodnotiť všetky trovy, ktoré účastníkovi v priebehu konania vznikli, a teda aj náklady vynaložené účastníkom v súvislosti s jeho zastúpením advokátom. V spore účastníkov bolo nutné prihliadnuť na to, že išlo o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej aj právnej stránke, pričom zo strany vedľajšieho účastníka ide o opakujúce sa úkony, vzhľadom na vedomosť súdu, že vystupuje v obdobných súdnych konaniach. Navrhovateľ výšku prvostupňovým súdom priznanej náhrady odmeny právnej služby výslovne nenamietal, zrejme aj z dôvodu, že aj on náhradu odmeny za jeden úkon uplatnil v tej istej výške. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania krátenú na 1/3 uplatňovanej sumy v zmysle ust. § 150 ods. 1 O.s.p. zohľadňujúc vyššie uvedené skutočnosti, považoval za vecne správny.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1, 2 O.s.p. v celom rozsahu potvrdil.

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania krajský súd vychádzal z ust. § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p.. Odporca v odvolacom konaní náhradu trov konania postupom podľa § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil a zo spisu nevyplývalo, že by mu trovy vznikli. Navrhovateľ a vedľajší účastník neboli v odvolacom konaní úspešní, preto žiaden z nich nemá právo na náhradu trov tohto štádia konania.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.